

Stedelijk vernieuwingsgebied Heerlen-Noord

Contouren programma 2021-2045

Voorlopig uitvoeringsplan 2021-2025

December 2020

Van afhaken naar aanklampen

Het verhaal van Heerlen is niet dat van een vlakke eendagskoers op een zonnige lentedag. Dat is er een van pieken en dalen. Van een zware, lange etappekoers. Een koers die vraagt om werklust, volhardendheid en inventiviteit. De ene keer fiets je uit de wind makkelijk mee, het andere moment is het aanklampen of afhaken. Dat laatste geldt bovengemiddeld en meer dan gewenst voor inwoners van Heerlen Noord.

Voor hen is het iedere dag aanklampen of afhaken. Dat ene meisje dat vandaag welkom wordt geheten op onze wereld, geboren wordt in Vrieheide. Die vijfjarige jongen die vol verwondering voor het eerst basisschool Wonderwijs binnenloopt. En die achtjarige die op de velden van de Groene Ster zijn of haar unieke talent begint te ontdekken. Zij groeien op in een wereld die anders is dan op andere plekken in onze stad. Voor hen is het heel moeilijk om het anders te doen dan voorgaande generaties zo lang de omstandigheden niet veranderen. Zo lang het verschil uit blijft maken dat hun wieg toevallig op die ene postcode stond en niet op die andere. Terwijl zij de meiden en de jongens zijn die het Heerlen van de toekomst maken. Aan hen zijn wij het verplicht om het verschil te maken.

Om het anders te doen dan we altijd gedaan hebben. Gezamenlijker, fundamenteler en creatiever. Want om hun perspectief te doen kantelen moeten we ons perspectief veranderen. Patronen doorbreken, bruggen slaan en over onze schaduw heen stappen. Het verschil maken doe je niet door hetzelfde te blijven doen.

Daarom De Demarrage. Een ééngeneratieprogramma dat door krachtenbundeling de ontwikkeling van perspectief – van veiligheid, onderwijs, gezondheid, participatie, werk en wonen – versnelt. Waarin partijen kop over kop samenwerken om jongens en meisjes de kans te bieden om te ontsnappen. Om achterstand in te halen. Even naar elkaar kijken en dan vooruit zonder elkaar nog los te laten. Daar gaat het om in dit programma dat binnen één generatie meetbare vooruitgang realiseert. Het verschil maken door verschillen te verkleinen. Demarreren jullie mee?

De Demarrage | Voor een wereld van verschil

© Bron: IVO | Business Partner Communicatie

Inleiding

Heerlen-Noord is een uniek gebied met eigen karakteristieken waar de mijnperiode nog goed zichtbaar is. Het is een aaneengesloten gebied met rond de 53.000 inwoners en 14 buurten dat – op 1 buurt na – boven het spoor ligt.

Heerlen-Noord kent de nodige uitdagingen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Dit is ook terug te zien in de scores in verschillende instrumenten zoals de Leefbaarometer, de CBS-gegevens, het burgeronderzoek Heerlen en de Rigo-cirkel.

Heerlen-Noord verdient structurele aandacht om de leefbaarheid en veiligheid op een hoger niveau te brengen en daarmee de volgende generatie een beter perspectief te bieden. Met het commitment van het Rijk zijn we aan de slag gegaan om te komen tot een integraal meerjarenprogramma.

Ambitie programma Heerlen-Noord

Met het programma Heerlen-Noord willen we een structurele verbetering realiseren voor de inwoners en voor de buurten zodat Heerlen-Noord een fijne plek wordt om te wonen, te werken en te leven. Als een van de door het Rijk aangewezen 16 stedelijke vernieuwingsgebieden krijgen we kans om nu de lang gewenste trendbreuk te gaan realiseren; de trendbreuk die nodig is om de volgende generatie een beter perspectief te geven. We willen de jeugd nieuwe kansen bieden.

Onze ambitie is dat we de nieuwe generatie in Heerlen-Noord een nieuw perspectief kunnen bieden, gelijk aan het niveau van Heerlen-Zuid. Hiervoor is een integraal 1-generatieplan (25 jaar) op meerdere leefgebieden.

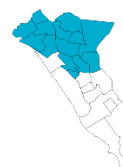
We kiezen daarbij voor een structurele verandering op de drie leefgebieden: gezond-sociaal-veilig, onderwijs-werk en wonen-ruimte. We gaan hier extra op inzetten.

Deze ambitie kunnen we alleen waar maken met inzet van vele partners, met de inwoners en de buurten en ondersteund door het Rijk. We hebben hiervoor nodig een langjarig commitment van een brede alliantie en een integrale aanpak met voldoende focus.

De opgave is groot, maar we zijn ambitieus en we realiseren ons dat we niet alles tegelijk kunnen oppakken. Daarom maken we met onze partners keuzes wat prioriteit gaat krijgen in afstemming met de stakeholders.

Contouren van het 1-generatieplan 2020-2045

In de tweede helft van 2020 hebben we met een breed scala aan partners en stakeholders de contouren voor het 1-generatieplan opgesteld met de integrale aanpak van de leefbaarheids- en veiligheidsproblematiek.

De keuzes voor de drie leefgebieden en de koers voor het programma komt voort uit onze kennis en ervaringen met Heerlen-Noord en de input van inwoners, buurten en onze partners in de loop van de jaren. De keuzes zijn gebaseerd op een uitgebreide probleemanalyse aan de hand van cijfers vanuit verschillende bronnen, beleidsstudies en afstemming met diverse stakeholders. Zie bijlage 1.

Doelen per leefgebied (zie ook bijlage 2)

Leefgebied	Doelen
Gezond-Sociaal-Veilig	Gezonder zijn Meer meedoen met anderen Veiliger voelen
Onderwijs-Werk	Beter opgeleid Minder armoede Meer mensen aan het werk
Wonen-Ruimte	Juiste woning op de juiste plek Aantrekkelijkere woon- en leefomgeving

Onze ambitie is om Heerlen-Noord op bovenstaande thema's minimaal op gelijk niveau als Heerlen-Zuid te krijgen. Een realistische inschatting leert ons dat we hier gefaseerd aan moeten werken.

In tijdblokken van zes jaar gaan we deze doelen met concrete plannen invulling geven. We realiseren ons dat dit een grote uitdaging is die veel inzet van ons en onze partners vraagt en dat er een groot bedrag aan investeringen nodig is om daadwerkelijk het verschil te kunnen gaan maken.

Uitvoeringsplan Heerlen-Noord 2021-2025, versie december 2020

Uitgaande van de meer jaren doelen hebben we een plan opgesteld met (deels al bewezen) interventies waarmee we het verschil kunnen gaan maken. Met een integrale en innovatieve aanpak gaan we een start geven voor de structurele veranderingen die we beogen voor Heerlen-Noord.

Onze voorlopige doelen en ambities voor de periode 2021-2025 zijn:

Leefgebied	Doelen	Thema	Interventies	Ambitie
Gezond Sociaal Veilig	Gezonder zijn	Gezondheid	- Kansrijk van Start - Gezondheidsbevordering	-Intensiveren en extra preventie voor jeugd (tot 2 jr en vanaf 2 jr) -Extra preventie in alle buurten voor alle volwassenen (20+)
	Meer meedoen met anderen	Sociaal	- Burgers maken Hrl-Nrd - Buurtbemiddeling	-150 initiatieven door en voor burgers (methodiek Gebrookerbos) -600 bijstandsgerechtigden (C-D-E) draaien mee in participatietrajecten -burgerparticipatie inzetten bij projecten -in alle buurten preventie en aanpak problemen
	Veiliger voelen	Veiligheid	- Sociale Veiligheidsaanpak - Repressieve aanpak	-Inzetten bij alle woon- en buurtprojecten, reductie 10-20% van de incidenten

Onderwijs Werk	Beter opgeleid	Onderwijs	- Voortijdig school verlaten - Kwaliteit BO/VO verhogen - Verlengde schooldag incl. gezonde lunch	-intensivering en extra/nieuwe aanpak VSV -extra aanbod ikv kwaliteitsverbetering -op alle basisscholen 40% doet mee met verlengde schooldag en alle kinderen doen mee met gezonde lunch
	Minder armoede Meer mensen aan het werk	Werk	- Passend opleiden naar werk - Naar leerwerkplekken-werk - Vakschool in Heerlen-Noord	-750 extra deelnemers werk georiënteerd opleidingstraject -380 extra personen naar leerwerkplek-werk waarvan 75 ikv project 'schoon Hrl-Nrd' -vakschool is opgestart en draait met flexibel opleidingsaanbod
Wonen Ruimte	Juiste woning op juiste plek	Wonen	- Aanpak problematische part. woningvoorraad - Aanpak kwaliteit sociale woningen - Flexibele huisvesting kwetsbare groepen	-365 particuliere woningen en 135 overlast gevende kamerwoningen -664 woningen verduurzamen en toegankelijk-levensloopbestendig maken -100 flexibele woningen
	Aantrekkelijkere woon- en leefomgeving	Ruimte	- Aanpak woon- en leefomgeving - Transformatie Tuindorp naar kleinschalig bedrijventerrein - Buurtvoorzieningen actualiseren en vernieuwen	-alle woonprojecten incl. veilige, leefbare, klimaatbestendige woonomgeving -passende bestemming geven aan gebied -passende wijkeconomie en maatschappelijke voorzieningen

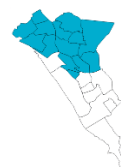
Bovenstaand overzicht is mede met input van de stakeholders tot stand gekomen. We hebben daarbij gekeken wat extra nodig zou zijn bovenop wat we al regulier doen om de gewenste resultaten en effecten in de buurten te realiseren. Het gaat hier dus om additionele interventies of bestaande interventies die we willen uitbreiden of intensiveren bovenop de reguliere interventies van ons en onze partners.

Onderstaande tabel geeft een indicatie van de verwachte kosten die bij dit plan horen.

Financiële doorkijk van het voorlopige uitvoeringsplan Heerlen-Noord 2021-2025

(Bron: Ecorys, december 2020)

Leefgebied	Thema	Interventies	Extra €	%
Gezond Sociaal Veilig	Gezondheid	- Kansrijk van Start - Gezondheidsbevordering	20.313.455,--	38%
	Sociaal	- Burgers maken Hrl-Nrd - Buurtbemiddeling	5.260.000,--	
	Veiligheid	- Sociale Veiligheidsaanpak - Repressieve aanpak	40.125.450,--	
Totaal Sociaal-Gezond-Veilig			65.698.905,--	
Onderwijs Werk	Onderwijs	- Voortijdig school verlaten - Kwaliteit BO/VO verhogen - Verlengde schooldag incl. gezonde lunch	30.158.700,--	25%
	Werk	- Passend opleiden naar werk - Naar leerwerkplekken-werk - Vakschool in Heerlen-Noord	14.305.000,--	
	Totaal Onderwijs-Werk		44.463.700,--	

Wonen Ruimte	Wonen	- Aanpak problematische part. woningvoorraad - Aanpak kwaliteit sociale woningen - Flexibele huisvesting kwetsbare groepen	45.960.439,--	37%
	Ruimte	- Aanpak woon- en leefomgeving - Transformatie Tuindorp naar kleinschalig bedrijventerrein - Buurtvoorzieningen actualiseren en vernieuwen	18.812.087,--	
Totaal Wonen-Ruimte			64.772.526	
SUBTOTAAL			174.935.132,- -	100%
Programmabureau		- Bureaukosten o.b.v. 6 fte - Communicatiemiddelen	4.090.000	
TOTAAL			179.025.132,- -	

Een eerste doorkijk naar de impact van het uitvoeringsplan 2021-2025 laat de volgende baten zien:

- Daling zorgconsumptie
- Inkomenseffecten hoger opleidingsniveau, meer mensen aan het werk, besparingen op uitkeringen
- Stijging van de gemiddelde WOZ-waarde (of een relatief een kleinere daling)
- Afname CO2-uitstoot
- Besparing energieverbruik

Bron: Ex ante impacttool Leefbaarheid en Veiligheid (BZK), Ecorys 2020

Bij de verdere concretisering van het plan voor 2021-2025 gaan we een meer gespecificeerde indicatie van deze baten geven. Naast deze financiële baten is er ook een effect te verwachten op gezondere en gelukkigere mensen.

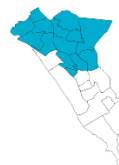
Vervolg

Bovenliggend plan vraagt voor om het organiseren van een brede alliantie, zodat we de aanpak samen kunnen doen met partners vanuit de stad, de regio en het Rijk. In Q1 2020 gaan we het plan 2021-2025 met elkaar verder invullen, we gaan focus aanbrengen en afspraken maken.

We zullen zorgen voor een goede governance en programma-organisatie zodat er sturing is vanuit de alliantiepartners op de uitvoering van het plan en op de monitoring. In de loop van 2021 willen we van start gaan met de uitvoering van het plan 2021-2025.

Bron: Ecorys, december 2020

Bron: Ecorys, december 2020

